

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 1 מתוך 8		

שם הנוהל

קשר עם הלקוח

מס' 101.01

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 2 מתוך 8

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י כ
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 3 מתוך 8		

1. הקדמה

תקשורת טובה בין הרופא הווטרינר ללקוח מהווה מפתח חיוני לרכישת אמון הלקוח ולהיענותו של הלקוח, למען יקבל בעל-החיים את הטיפול הראוי ביותר. היעדר תקשורת שכזו עלול להוביל לאי-הבנות, לרגשי כעס ותסכול של הלקוח והרופא הווטרינר כאחד, ולכישלון הטיפול בבעל-החיים. על הרופא הווטרינר להשתדל להפוך את הלקוח לשותף פעיל בקבלת ההחלטות הנוגעות לבעל החיים שברשותו.

2. החובה להגיש טיפול וטרינרי

- א. כאשר בעל החיים מובא למרפאתו של רופא ווטרינר, בזמן שהמרפאה פתוחה וערוכה למתן שירותים לציבור, תפקידו של הרופא הווטרינר הוא להגיש עזרה לבעל החיים.
- ב. לפני מתן טיפול שיש בו סיכון ממשי לבעל החיים (למשל ניתוח בהרדמה), או לפני ביצוע המתת-חסד - ידאג הרופא הווטרינר לקבל אישור מפורש מהבעלים.
- ג. בהיעדר בעלים או כשלא ניתן להשיגם, מותר לרופא וטרינר לבצע המתת-חסד, אם לדעתו המקצועית, ומן הטעם של הפסקת ייסורים, יש להמית את בעל החיים ללא דיחוי. מומלץ מאוד לתעד את הניסיונות לאיתור הבעלים ואת הסיבה להמתה.
- ד. מותר לרופא וטרינר לסרב לקבל לקוח המגיע למרפאתו.
 1. במידה ובעל החיים אינו מהמין המטופל במרפאה.
 2. במידה וסוג הטיפול הנדרש אינו שייך למגוון השירותים הניתנים במרפאה (למשל- חיסון במרפאת מומחים כירורגית).
 3. במידה והרופא הווטרינר עסוק בהליך אחר שלא מאפשר לו להתפנות (למשל, באמצע ניתוח), או שהמרפאה אינה מוכנה לקבלת קהל.
 4. במקרה בו נאלץ הרופא הווטרינר לדחות לקוח, אם בעל החיים זקוק לטיפול חירום, על הרופא הווטרינר להגיש לו עזרה ראשונה, לפי שיקול דעתו המקצועית, ורק אז להפנות את הלקוח למתקן וטרינרי אחר שם יוכל לקבל המשך טיפול.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 4 מתוך 8

5. במידה ובעל החיים זקוק לטיפול חירום ואין לרופא הווטרינר אפשרות להגיש אפילו עזרה ראשונה, עליו להפנות את הלקוח ללא דיחוי למתקן וטרינרי אחר שם יוכל לקבל טיפול עבור בעל החיים.

6. במידה והלקוח מסרב לשלם או שאינו יכול לשלם, או שהוא בעל חוב כספי למרפאה, מותר לרופא הווטרינר לדחותו. אם בעל החיים זקוק לטיפול חירום, יפעל הרופא הווטרינר לפי הנהלים הכתובים בסעיפים 2 (ד) ס"ק 4-5.

ה. אם אדם מגיע לרופא וטרינר עם בעל חיים שמצא, אזי האחריות לאיתור הבעלים מוטלת על המוצא.

ו. אם בעל חיים אובד זקוק לטיפול רפואי, רשאי הרופא להגיש לו טיפול חירום, וכן טיפול דחוף אחר, אם נדרש. יש לדחות טיפולים ובדיקות דיאגנוסטיות שאינם דחופים עד לאחר קבלת אישור מהבעלים כאשר ימצאו.

ז. במידה ונדרשת עזרה וטרינרית לבעל חיים ללא בעלים, רשאי הרופא הווטרינר להגיש לו טיפול חירום, ומותר לו לבצע פעולות אבחון וטיפול נוספות, לפי שיקוליו.

3. הסבר על הליכים טרם ביצועם

מומלץ להסביר לבעלים את המשמעויות של ההליכים ולדון עמם עליהם, כמפורט להלן.

א. הליכים דיאגנוסטיים

1. אחרי בירור ההיסטוריה ובדיקה פיזיקלית, רצוי כי הרופא הווטרינר יציג בפני הלקוח דיאגנוזה משוערת (אחת או יותר), ואם ניתן בשלב זה, גם פרוגנוזה.

2. אם יש צורך בבדיקות נוספות, חייב הרופא הווטרינר ליידע את הלקוח ולקבל את הסכמתו, בטרם ביצוע הבדיקות.

3. יש להסביר את מהות הבדיקה:

1. איזו בדיקה נדרשת, ברמה כללית (לדוגמה: ספירת דם, בדיקת דם לתפקודי כליה, בדיקת שתן, צילום רנטגן).

2. כיצד תתבצע הבדיקה.

3. חובה לציין אם הבדיקה כרוכה בסיכון ממש, או אם היא עלולה לגרום לתופעות לוואי חמורות.

4. מומלץ לנקוב בעלות הבדיקה.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 5 מתוך 8

4. מומלץ כי הרופא הווטרינר יידע את הלקוח לגבי מגוון הבדיקות הדיאגנוסטיות, וימסור ללקוח מידע נוסף אם קיימת אינדיקציה לשימוש באמצעי דיאגנוסטי שאינו זמין לרופא המטפל.

5. במקרים בהם בעל החיים מאושפז, והבעלים אינם לצדו, רצוי להסביר לבעלים מהם ההליכים שעשויים להידרש בתקופת האשפוז הקרובה, ומהי עלותם המשוערת, ולקבל את אישורם לכך.

ב. הליכים כירורגיים ופולשניים אחרים

1. איזה הליך דרוש, מה צפויות להיות תוצאותיו ומהי הפרוגנוזה.
2. חובה לציין אם ההליך הוא בעל סיכון מהותי או אם הוא עלול לגרום לתופעות לוואי קליניות חמורות.
3. רצוי לציין אם קיימות אפשרויות טיפוליות או כירורגיות טובות נוספות שעשויות להתאים למצב- יש להציג בפני הלקוח ולסייע לו לבחור ביניהן.
4. חובה לפרט אילו הכנות נדרש הבעלים לקיים לקראת ההליך (לדוגמה: צום).
5. מהן הבדיקות המקדימות החיוניות (כגון: תפקודי קרישה, ECG) ומהי עלותן.
6. אם ההליך מתבצע ע"י רופא וטרינר חיצוני יש ליידע מראש את הלקוח.
7. הערכת מחיר (כמפורט בס' 5 - "הערכת מחיר לפני הליך").
8. לכמה זמן אחרי ההליך צפוי בעל החיים להישאר באשפוז או בהשגחה אצל הרופא הווטרינר, בטרם ישוחרר לביתו.
9. מה נדרש מהבעלים ומבעל החיים לאחר השחרור מהמרפאה או מבית החולים: מנוחה, פיזיותרפיה, טיפול תרופתי, ביקורות ובדיקות נוספות, וכד'.
10. האם צפויות תופעות לוואי לאחר ההליך.

ג. הליכי שחרור מהמרפאה

1. יש להנחות את הבעלים להמשך טיפול בבית אחרי הניתוח, כולל הוראות לגבי פעילות והזנה.
2. לאלו סימנים יש לשים לב, באיזה מקרה יש לדווח לרופא הווטרינר, וכיצד ניתן לאתרו בשעת חירום (או למצוא שירות וטרינרי חלופי).
3. האם ומתי יש לשוב למרפאה לביקורת ו/או להוצאת תפרים.

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 6 מתוך 8		

4. הסבר על שימוש בתרופות

- א. על הרופא הווטרינר להסביר בקצרה ובאופן כללי אלו תרופות הוא עומד לתת לבעל החיים, לשם מה, ומהו אופן המתן.
- ב. על הרופא הווטרינר לציין מראש אם התרופות עלולות לגרום לתופעות לוואי בעלות סיכון משמעותי.
- ג. תרופה הנמסרת ללקוח חייבת להינתן באריזה (כגון קופסה או שקית). על האריזה יש לציין את הפרטים הבאים:

1. שם התרופה (גנרי או מסחרי), בעברית או באנגלית בכתב ברור.
2. ריכוז (בנוזל, בכדורים, באבקה או בקפסולות).
3. שם בעל-החיים שעבורו מיועדת התרופה, וכיתוב שהתרופה מיועדת לבע"ח בלבד.
4. הכמות והתדירות שיש לתת מהתרופה, ומשך הטיפול.
5. תאריך תפוגה של התרופה, או תאריך מסירתה ללקוח.
6. אם דרושים תנאי אחזקה מיוחדים - יש לציין זאת.

- ד. בכל מקרה בו יטופל בעל החיים בתרופה ע"י הבעלים, יש להדריכם, ורצוי גם להדגים להם כיצד בדיוק לתת את התרופה.
- ה. אם התרופה דורשת טיפול מיוחד לפני המתן (כגון: ערבוב עדין של אינסולין), וכן אם דרושים כללי זהירות (כגון שימוש בכפפות), יש להסביר זאת לבעלים ומומלץ לתת להם הוראות כתובות על גבי דף נפרד.
- ו. יש להזהיר בעלים של בעל חיים המטופל בכימותרפיה מפני מגע ישיר עם הפרשות של בעל החיים.

5. הערכת מחיר לפני הליכים

- א. לפני כל הליך דיאגנוסטי או טיפולי, מומלץ לציין בפני הלקוח את המחיר. אם המחיר אינו ודאי, רצוי לתת הערכת מחיר.
- ב. מומלץ למסור ללקוח בכתב הצעת מחיר מוסכמת.
- ג. אם בעל-החיים מגיע לטיפול במצב קריטי, הדורש טיפול מיידי, על הרופא הווטרינר להגיש את הטיפול, מבלי להשתהות בדיון עם הלקוח על המחיר, אך מוקדם ככל הניתן יש ליידע את הלקוח בעלויות הצפויות.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 7 מתוך 8		

ד. כאשר בעל-חיים מאושפז, מומלץ לעדכן את הבעלים מידי יום לגבי עלות הטיפול שכבר בוצע, ולתת להם הערכה של העלות שתתווסף בהמשך.

6. הסבר על המחלה

מומלץ להסביר ללקוח, בשפה ברורה, את הפרטים הבאים:

- א. שם המחלה.
- ב. אתיולוגיה.
- ג. אופי הפגיעה ומהלך המחלה.
- ד. אילו אמצעים דיאגנוסטיים נחוצים לצורך אבחנה או מעקב.
- ה. הטיפול המומלץ.
- ו. אחר אילו סימנים על הבעלים לעקוב בבית, ובאיזה מקרה עליהם לדווח לרופא הווטרינר.
- ז. פרוגנוזה.
- ח. הערכת עלות הטיפול הדרוש.
- ט. חובה לציין אם קיימת סכנה זואונוטית, וכיצד ניתן למנעה.
- י. חובה לציין אם קיימת סכנת הדבקה לבעלי-חיים אחרים, וכיצד ניתן למנעה.
- יא. אם לבעל החיים יש תפקיד (כגון כלב נחייה, כלבת רבייה), על הרופא הווטרינר לציין בפני הבעלים, האם לבעיה הרפואית יהיו השלכות רלוונטיות.
- יב. האם ניתן להימנע מהישנות מחלה זו בעתיד, וכיצד.
- יג. עם קבלת תוצאות של בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן וכד', יש להסביר ללקוח את התוצאות ומשמעותן.

7. הסבר על מניעת מחלות

- א. מומלץ להסביר ללקוח את החשיבות שבמניעת מחלות.
- ב. כשבעל חיים מגיע לראשונה למרפאה, כדאי להדריך את הבעלים כיצד לטפל בו, ולהדגיש את חשיבותם של ההזנה הנכונה, הטיפולים המונעים (כגון: תילוע, חיסונים, מניעת טפילים חיצוניים), ומניעת תאונות בבית ובחוץ (כגון: טראומות, בליעת גופים זרים, הימנעות ממכת חום ומהתחשמלות). ניתן אף לתת ללקוח עלון הדרכה בנושאים הנ"ל.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- קשר עם הלקוח		מס' נוהל: 101.01
עדכון מס': 01	תאריך נהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 8 מתוך 8		

ג. יש לתת ללקוח פנקס חיסונים, בו יירשמו כל החיסונים והטיפולים נגד תולעים שמקבל בעל-החיים, וכן יצוין מועד הטיפול הבא. מומלץ להדביק בפנקס את תווית התרכיב המקורית, הנושאת את מספר האצווה וגם את תאריך התפוגה של התרכיב.

8. מסירת נתונים ללקוח

- א. על הרופא הווטרינר לנהל תיק רפואי של כל בעל-חיים מטופל. התיק יכלול דיווח של כל הליך וממצא רפואי.
- ב. על הרופא הווטרינר לספק לבעלים, או לנציג מטעמו, על-פי דרישה, את סיכום המחלה ו/או גיליון טיפולים מונעים שנתי, ורשאי הוא לדרוש תשלום על הכנת הסיכום הרפואי.
- ג. על פי דרישת הלקוח, חייב הרופא הווטרינר למסור לידי ממצאים של בדיקות מעבדה, צילומי רנטגן, אולטרה-סאונד, אנדוסקופיה, ביופסיה וכד', וזאת תוך פרק זמן סביר.
- ד. על כל מסמך רפואי היוצא את המרפאה יופיעו הפרטים הבאים: סוג בעל החיים, שם בעל-החיים המטופל, שם הבעלים, התאריך ושם הרופא הווטרינר.

9. חיסיון מידע

- א. המידע המועבר לרופא הווטרינר ע"י הלקוח והממצאים המתקבלים מבדיקת בעל החיים אינם נחלת הכלל.
- ב. מותר לרופא וטרינר להעביר חלק ממידע זה או את כולו במקרים הבאים:
 1. בהסכמת הבעלים.
 2. על פי דרישה של צו בית משפט.
 3. על פי מחויבות חוקית (למשל: "חוק צער בעלי חיים", או דיווח "מחלה רשומה").
 4. אם קיים חשש לבריאות הציבור.
- ג. מותר לרופא וטרינר להשתמש במידע מקצועי שצבר למטרות מחקר, פרסום עבודות או הנחיית תלמידים ועובדים, אך עליו להימנע מלחשוף פרטים מזהים אודות הבעלים, ללא רשותם המפורשת.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז	מס' נוהל 102.02		
עדכון מס': 02	תאריך קודם: 20.12.2009	תאריך עדכון: 15.05.2024	עמוד 1 מתוך 7

נוהל אשפוז חיות מחמד

מס' 102.02

שם	תפקיד	תאריך
כתב	ד"ר א. בור	15.05.2024
מאשר:	ד"ר תמיר גשן	15.05.2024

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז	מס' נוהל 102.02		
עדכון מס': 02	תאריך ניהל קודם: 20.12.2009	תאריך עדכון: 15.05.2024	עמוד 2 מתוך 7

1. הגדרות

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991.

בעלים של בעל חיים: מי שבעל החיים הוא קניינו, ו/או אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. ככזה ייחשב גם אם מסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מידית, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

בידוד: אשפוז בתנאים של הפרדה פיזית מבעלי חיים אחרים שמטרתם למזער את הסיכון להדבקה של בעלי חיים אחרים או אדם מגורם המחלה של המטופל.

2. תנאי המתקן לאשפוז

א. בעל החיים יאושפז בתא או בכלוב, שמידותיהם מתאימות למידות גופו, ומאפשרות לו לרבוץ, לשבת, לעמוד ולהסתובב בנוחות.

ב. גודל הכלוב יאפשר גם הנחת כלים למים ולמזון, ולארגז צרכים לפי הצורך.

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז	מס' נוהל 102.02
עדכון מס': 02	תאריך קודם: 20.12.2009
תאריך עדכון: 15.05.2024	עמוד 3 מתוך 7

- ג. מבנה התא או הכלוב והחומרים המרכיבים אותם יתאימו לאחזקת בעלי חיים, כך שימנעו פציעה ובריחה, ויהיו נוחים לניקוי ולחיטוי.
- ד. הכלובים או התאים ימצאו באזור הניתן לסגירה (דלתות וחלונות).
- ה. אזור האשפוז יהיה מאוורר ועם יכולת חימום וקירור של טמפרטורת החדר.
- ו. בכל מקרה לא יפחתו תנאי המתקן מהמפורט בתקנות צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים) (החזקה שלא לצרכים חקלאיים) התשס"ט-2009.

3. תפעול שוטף

- א. יש להקפיד על ניקיון וחיטוי של אזור האשפוז כולל התאים או הכלובים.
- ב. לפני שמאשפזים בעל חיים חדש, יש לנקות את הכלוב ולחטא אותו בחומר/ים המשמיד/ים חיידקים, נגיפים ופטריות.
- ג. על חומרי החיטוי להיות חומרים מאושרים והשימוש בהם יעשה בהתאם להתוויות היצרן.
- ד. כל בעל חיים ישוכן בתא או בכלוב נפרד, למעט במקרים בהם לא רצוי להפריד בין בעלי החיים; למשל, אם וגוריה.
- ה. יש לדאוג למי שתייה טרייה בכל עת, ולהגשת מזון לפי הצורך, למעט במקרים בהם המצב הרפואי אינו מתיר זאת.
- ו. כלב מאושפז יוצא לטיול לפחות 3 פעמים ביממה לעשיית צרכים, אלא אם מצבו הרפואי אינו מאפשר זאת. רצוי שהטיול יהיה בחצר סגורה ונקייה.
- ז. בתא או בכלוב שבו מאושפז חתול יונח ארגז עם מצע, לעשיית צרכים.
- ח. מומלץ שאשפוז חתולים יתבצע באגף נפרד מאזור אשפוז כלבים. אם הדבר אינו מתאפשר, יש להרחיק עד כמה שניתן את כלובי החתולים מאלה של הכלבים.
- ט. אם בעל החיים רובץ ואינו מסוגל לשנות תנוחה בעצמו, יש להפכו מצד לצד לפי הצורך ולהקפיד במיוחד על מצע מרופד היטב.

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז	מס' נוהל 102.02		
עדכון מס': 02	תאריך קודם: 20.12.2009	תאריך עדכון: 15.05.2024	עמוד 4 מתוך 7

- י. לכל מאושפז יהיה טופס אשפוז, שיכלול את פרטי בעל החיים, את שם חבר הצוות הווטרינרי האחראי עליו, את פירוט הטיפולים לפי שעת הטיפול, וכן היעדרות מיוחדות אם ישנן.
- יא. בעל חיים מאושפז יזכה לבדיקה ולהערכה רפואית לפחות פעם אחת ביממה, ורצוי אף יותר.

4. בידוד

- א. בעלי חיים החולים או החשודים כחולים במחלה מידבקת, יאושפזו בתנאי בידוד שמטרתם למנוע את התפשטות המחלה לבעלי חיים אחרים השוהים במתקן.
- ב. רצוי שחדר הבידוד יהיה נפרד וניתן לנעילה. על אף האמור, מותר להקצות אזור בידוד בקצה המרוחק של המרפאה. אזור זה יופרד במחיצה, ודרכו לא יהיה מעבר לאזורים פעילים אחרים.
- ג. הכניסה לחדר או לאזור הבידוד תיעשה בביגוד שהוקצה במיוחד לכך.
- ד. יש לחטא את הידיים ולהסיר את ביגוד המגן עם היציאה מהחדר או מאזור הבידוד.
- ה. אין להוציא ציוד מהחדר או מאזור הבידוד לשאר חלקי המרפאה, ואם אין ברירה, יש לדאוג לחיטוי הציוד.
- ו. פינוי הפסולת ייעשה בשקית נפרדת וסגורה.
- ז. אין לאפשר כניסת מבקרים לחדר או לאזור הבידוד, אך רצוי שיהיה מצויד בחלון דרכו ניתן לצפות בבעל החיים מבחוץ. טופס האשפוז היומי ייתלה מחוץ לחדר או לאזור הבידוד.
- ח. יש להגביל את נוכחותו של בעל חיים לחדר או לאזור הבידוד ולחצר צמודה וסגורה - אם ישנה כזו, ולא לאפשר לו להסתובב במרחבים אחרים של המרפאה/בית החולים, עד להחלמה.
- ט. יש לנקות ולחטא את הכלובים, את רצפת חדר הבידוד ואת חצר הבידוד לעיתים קרובות, בחומרים המאושרים לחיטוי כנגד חיידקים, נגיפים ופטריות, ובהתאם לאופן השימוש המומלץ ע"י היצרן.

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל 102.02	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז		
עמוד 5 מתוך 7	תאריך עדכון: 15.05.2024	תאריך נוהל קודם: 20.12.2009	עדכון מס': 02

י. במקרה של זיהוי מחלה מדבקת יש לנקוט באמצעים על מנת למנוע הדבקות של מאושפזים אחרים בבידוד.

יא. בגמר אשפוז בבידוד של בעלי החיים ינוקה ויחוטא כל המתקן, לרבות הכלובים והחצר, לפני שמכניסים אליו בעלי חיים נוספים.

5. תהליך האשפוז

- א. לפני אשפוז בעל חיים תועבר הערכת משך האשפוז הנדרש כולל הערכת מחיר לבעלים של בעל החיים המיועד להתאשפז.
- ב. רופא וטרינר רשאי לסרב לאשפוז בעל חיים מסוכן או תוקפן, משיקולים של אי התאמת מתקן האשפוז או מחשש לבריאות הצוות.
- ג. רופא וטרינר רשאי לסרב לאשפוז בעל חיים אם הוא סבור שהמקרה דורש השגחה וטיפול אינטנסיביים שאין באפשרותו לספק.
- ד. רופא וטרינר רשאי לסרב לאשפוז בעל חיים החולה במחלה מידבקת, אם במתקן הווטרינרי אין חדר או אזור בידוד או שחדר או אזור זה כבר בשימוש ואסור בהכנסת בעל חיים נוסף, או שאשפוז המטופל יהווה סיכון לאיש צוות או לבעלי חיים אחרים המטופלים במתקן.
- ה. בכל מקרה שנדרש אשפוז של גור שאינו מחוסן, על הרופא הווטרינר להתריע בפני הבעלים כי קיים חשש שבעת האשפוז הגור עלול להידבק במחלה.
- ו. בכל מקרה של סירוב לאשפוז, יש לשקול ביחד עם הבעלים את האפשרות של אשפוז בית, או לדון עמו באשפוז במתקן וטרינרי הולם אחר.
- ז. החלטה לאשפוז תיעשה רק על ידי רופא וטרינר שבדק את בעל החיים ולא על ידי איש צוות אחר.
- ח. למרות האמור לעיל, מותר לאיש צוות, שאינו רופא וטרינר, להשהות במתקן בעל חיים לתקופה קצרה, בעודו מזעיק את הרופא הווטרינר, המתחייב להגיע תוך פרק זמן של שעותיים. בפרק זמן זה יכול איש צוות להתחיל לתת טיפול במקרים בהם נדרש טיפול

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל 102.02	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז		
עמוד 6 מתוך 7	תאריך עדכון: 15.05.2024	תאריך נוהל קודם: 20.12.2009	עדכון מס': 02

דחוף, על פי הנחיות הרופא הווטרינר. תקופה זו של עד שעתיים תוחרג מהגדרת אשפוז על פי נוהל זה ותוגדר כהשהיה זמנית.

ט. השגחה בזמן אשפוז תיעשה ע"י רופא וטרינר שנוכח באופן רציף במתקן הווטרינרי, או ע"י טכנאי מיומן מטעמו שנמצא בפיקוחו של אותו רופא וטרינר הנמצא כאמור כל העת במתקן.

י. במידה ואין היתכנות לנוכחות רציפה של רופא וטרינר, ובכל זאת הוחלט לאשפז, וזאת בהתאם למצבו של בעל החיים ועל פי שיקול דעתו המקצועי של הרופא הווטרינר המטפל, ובהסכמת הבעלים, ירשום הרופא הווטרינר המטפל את התנאים במסמך, ויאשרר את ההסכם בחתימתו ובחתימת הבעלים. המסמך ישויך לתיק הרפואי של בעל החיים.

יא. למען הסר ספק מובהר כי רופא וטרינר שמאשפז מטופל במתקן וטרינרי, כאשר רופא וטרינר (הוא או אחר מטעמו) אינו נוכח בכל עת, יעשה זאת רק לאחר שהבהיר זאת לבעלים וקיבל את הסכמתם, ולאחר שנרשם בברור מי יבצע את ההשגחה בהיעדר רופא וטרינר נוכח (טכנאי מיומן, איש צוות אחר, ללא איש צוות כלל, או באמצעות ציוד השגחה דיגיטלי). כמו כן יפורטו השעות שבהן רופא וטרינר לא יהיה נוכח (פירוט של שעות הפסקת צהריים, שעות הלילה או שבת וחג).

יב. מומלץ שבעת אשפוז ללא השגחת רופא וטרינר או איש צוות, כאמור בהסכמה מפורשת של הבעלים, לא יהיה המטופל מחובר לאמצעי ניטור שאינם טלמטריים או לאמצעי טיפול כגון עירוי. על אף האמור, ובהינתן חשיבות לרצף טיפולי של עירוי תוך-ורידי, טיפול כזה יחשב כמותר אם יתבצע באמצעות משאבת עירוי.

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד - אשפוז	מס' נוהל 102.02		
עדכון מס': 02	תאריך קודם: 20.12.2009	תאריך עדכון: 15.05.2024	עמוד 7 מתוך 7

6. קשר עם הבעלים

- א. מומלץ לאפשר ביקורים של הבעלים, כל עוד אין הדבר מפריע לטיפול בבעל החיים או בבעלי חיים מאושפזים אחרים וכל עוד אין בעל החיים מאושפז בבידוד.
- ב. ביקור בעל חיים מאושפז יעשה רק בתיאום מראש עם הרופא הווטרינר או/ו המטפלים.
- ג. במהלך האשפוז יש למסור לבעלים דיווח יומי קצר על מצבו של בעל החיים המאושפז. הדיווח יכול לעדכון כללי אודות שינוי במצב הרפואי, פרוגנוזה, ותוכנית להמשך אבחון וטיפול. כדאי גם לכלול בדיווח היומי עדכון אודות מצב החיוב הכספי.
- ד. יש לקבל מראש את הסכמת הבעלים לביצוע כל פרוצדורה אבחנתית או טיפולית החורגת במהותה או בעלותה מכפי שסוכם מראש. עם זאת, אם נדרשת התערבות דחופה לשם הצלת חיים, והבעלים אינם זמינים, מותר לרופא וטרינר לבצע את הנדרש גם ללא הסכמה מקדימה של הבעלים.

7. שחרור מאשפוז

- א. בעת שחרור בעל חיים מאשפוז, על הרופא הווטרינר למסור לבעלים את המידע הבא:
 - פירוט המשך הטיפול שעליהם לתת בבית.
 - פירוט הסימנים הקליניים והמדדים שעליהם יש לעקוב ולנטר.
 - באיזה מקרה עליהם לחזור לרופא הווטרינר, וכיצד ניתן להשיגו בעת חירום.
 - שם ואופן התקשרות לצורך קבלת שירות וטרינרי חליפי, אם הרופא הווטרינר המטפל אינו זמין בכל שעות היממה.
 - הוראות לגבי הזנה ופעילות.
 - אם ומתי יש להגיע לביקורת.
- ב. יש לצייד את הלקוח בדף הוראות בכתב, בנוסף להסבר בעל-פה.
- ג. לפי בקשת הבעלים, יש לספק העתק של התיק הרפואי של בעל החיים.

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		מס' נוהל: 103.01	
עדכון מס': 01		תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	
תאריך עדכון:		עמוד 1 מתוך 5	

שם הנוהל

ה ר ד מ ה

מס' 103.01

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י ך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		מס' נוהל: 103.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 2 מתוך 5

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידי, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י ך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		מס' נוהל: 103.01	
עדכון מס': 01		תאריך נהל קודם: 01.01.2010	
תאריך עדכון:		עמוד 3 מתוך 5	

1. בדיקה מקדימה

- א. לפני כל פעולת הרגעה או הרדמה כללית יש לבצע הערכה כללית, שמטרתה לוודא את כושרו של בעל החיים להתמודד עם פגיעה אפשרית של הפעולה. הערכה כזאת תכלול בירור לגבי אירועי הרגעה/הרדמה קודמים, אנמנזה של מחלות רלוונטיות, ובדיקה פיזיקלית כללית. ניתן לבצע הערכה כזאת גם מספר ימים קודם, ולוודא לפני הפעולה שלא חלה הרעה במצבו הבריאותי של בעל-החיים מהיום שנבדק.
- ב. יש לתעד את הממצאים בכרטיס המטופל.
- ג. במקרים בהם לא ניתן לבדוק את בעל-החיים באופן יסודי (למשל, בעל-חיים אגרסיבי, או בעל-חיים הנמצא בהתקף עווית), יש להסביר לבעלים את הסיכון הנוסף הכרוך בהרדמה ללא בדיקה.
- ד. בדיקות נלוות, כגון ספירת דם, תפקודי קרישת דם, תפקוד אברים פנימיים, רישום פעילותו החשמלית של הלב (ECG), או צילום חזה - ייערכו לפי שיקול דעתו של הרופא הווטרינר, ובהסכמת הבעלים.
- ה. לפני ביצוע הרדמה כללית יש לדון עם הבעלים בסיכון האפשרי, ומומלץ להחתים אותו על טופס הרשאה לביצוע הפעולה.

2. שימוש בתרופות הרדמה

- א. יש להשתמש רק בתרופות הרגעה והרדמה המומלצות בספרות המקצועית הווטרינרית.
- ב. יש להשתמש במינונים של תרופות הרגעה והרדמה לפי המינונים המומלצים ע"י היצרן או המופיעים בספרות.
- ג. מומלץ לשקול את בעל החיים לשם חישוב מנת התרופה.
- ד. מומלץ לתעד את פרוטוקול ההרדמה כולל שמות התרופות והמינונים.

3. מיכשור

- א. חשוב לשמור על מיכשור הרדמה במצב תקין, לשם מניעת תאונות.
- ב. לפני כל שימוש במכונת הרדמה יש לבדוק כי החיבורים של הצינורות והמערכות השונים נעשו בצורה נכונה, ולוודא שכל חלקי המערכת קיימים ומתפקדים.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		מס' נוהל: 103.01	
עדכון מס': 01		תאריך נהל קודם: 01.01.2010	
תאריך עדכון:		עמוד 4 מתוך 5	

ג. ציוד מינימלי הכרחי לביצוע הרדמה כללית: סטטוסקופ, מקור חמצן, צינוריות קנה (טובוס) ומערכת שתאפשר הנשמה (גם אם ידנית) במקרה חירום.

4. הליכים

- א. מומלץ להרכיב עירוני תוך ורידי בכל מקרה של הרדמה כללית.
- ב. מומלץ להחדיר צינורית קנה (טובוס) לקנה הנשימה של כל בעל-חיים מורדם (גם אם אין מחברים אותו לחמצן או לגז הרדמה).

5. ניטור

- א. במהלך הרדמה כללית חובה לבצע ניטור של פעולת לב ונשימה. לחילופין ניתן להשתמש בניטור פרמטרים הנגזרים מפעולת הלב והנשימה, כדוגמת רוויית המוגלובין בחמצן, לחץ דם, זרימת דם עורקית, וכד'.
- ב. הציוד המינימלי הדרוש לביצוע ניטור הינו סטטוסקופ ושטי, אך במידה ובית החזה אינו מכוסה בבד ניתוח- ניתן גם להשתמש בסטטוסקופ רגיל. לחילופין ניתן להשתמש במכשירים כגון פולס אוקסימטר, מד לחץ-דם, מתמר דופלר להערכת זרימת דם עורקית, וכד'.
- ג. יש לנטר את המדדים הפיזיולוגיים ואת עומק ההרדמה באופן שוטף, ולאפשר הוספת חומר הרדמה לפי הצורך.
- ד. במידה והרופא הווטרינר מבצע פעולה הדורשת סטריליות, והוא פועל לבדו ובהיעדר עוזר/ת, עליו לפעול בשיטה שתאפשר שמירה על סטריליות בזמן הניטור והוספת חומר הרדמה.
- ה. מומלץ לתעד בכרטיס המטופל כל אירוע או ממצא חריגים שנתגלו בעת ההרדמה וההתאוששות

6. כוח אדם:

- א. כיוון ששילוב של ביצוע הליך בהרדמה עם ניטור פיזיולוגי וניטור מצב הרדמה הינו מורכב מאוד, יש לשאוף כי בעת ביצוע הרדמה כללית יימצא תמיד אדם נוסף, שיוכל להפעיל את ציוד הניטור וההרדמה. המלצה זו חשובה במיוחד במקרים של סיכון הרדמה גבוה.

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- ה ר ד מ ה		מס' נוהל: 103.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 5 מתוך 5

7. התאוששות:

- א. עם סיום ההליך ותוך המתנה להתאוששות מההרדמה, יש להמשיך ולנטר את המדדים הפיזיולוגיים.
- ב. הוצאת טובוס הינה פעולה קריטית ולאחריה יש לוודא נשימה חופשית.
- ג. יש לספק לבעל החיים השגחה רפואית צמודה, לפחות עד שהוא מגיע למצב של הכרה מלאה ויכולת שכיבה סטרנאלית.
- ד. יש למסור ללקוח הנחיות מפורטות בנוגע להמשך ההתאוששות, כולל קריטריונים ברורים של מצבים המחייבים קשר עם הרופא הווטרינר או קריאה לביקורת.
- ה. חובה על הרופא הווטרינר לצייד את הלקוח במידע שיאפשר לו, במקרה הצורך, נגישות מיידית לרופא וטרינר (טלפון חירום של הרופא הווטרינר התורן במרפאה, או טלפון חירום אחר לפי הסדר תורנות עם מרפאה אחרת).
- ו. רצוי ליצור קשר עם הבעלים במהלך היממה שלאחר השחרור, כדי לוודא כי ההתאוששות מההרדמה נשלמה.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י כ
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

מס' נוהל: 104.01	שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		
עמוד 1 מתוך 4	תאריך עדכון:	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	עדכון מס': 01

שם הנוהל

שמירת נתונים במרפאה וטרינרית

מס' 104.01

תאריך	תפקיד	שם	
20.12.09	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	ד"ר א. בור	כותב:
20.12.09	מנהל השירותים הווטרינריים	ד"ר מ. חיימוביץ	מאשר:

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		מס' נוהל: 104.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 2 מתוך 4

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א- 1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ- 16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ- 18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידי, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י כ
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		מס' נוהל: 104.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 3 מתוך 4

1. חובת שמירת נתונים

חובה על מרפאה וטרינרית לתעד ולשמור את המידע הרפואי של בעלי החיים שבטיפול.

שמירת הנתונים הינה חיונית ומאפשרת:

- א. טיפול מתמשך בבעל החיים תוך שימוש בנתונים קודמים של סימני מחלה וסוג טיפול.
- ב. בסיס נתונים הפתוח לאנשי צוות נוספים במרפאה, שממנו ניתן לדלות מידע רפואי לגבי בעל החיים.
- ג. העברת מידע רפואי לווטרינר אחר, במידה והלקוח החליט לפנות לקבלת חוות דעת נוספת.
- ד. הערכה של הטיפולים שניתנו לבעל החיים עד לאותו זמן.
- ה. זימון הלקוח לביקורת ולמתן טיפולים נוספים.
- ו. הערכה של סבירות הטיפול במקרה של תלונה מצד הלקוח.

2. כיצד יש לשמור נתונים

- א. ניתן לשמור נתונים בכרטיס ידנית או בתוכנת מחשב.
- ב. אם הנתונים נשמרים באמצעות מחשב, חובה לדאוג לגיבוי שוטף של בסיס הנתונים.

3. איזה מידע יש לשמור

- א. פרטי הבעלים. פרטי בעל החיים. מספר שבב אלקטרוני אם קיים.
- ב. הסיבה הרפואית שבגללה הובא בעל החיים לטיפול, או עילת הביקור במרפאה, כפי שהוצגה ע"י הלקוח.
- ג. היסטוריה עניינית.
- ד. טיפולים מניעתיים כגון חיסונים, תילוע וכד'.
- ה. ממצאים חריגים בבדיקה כללית.
- ו. בדיקות מעבדה שנערכו ותוצאותיהן. במקרים בהם התשובות הינן מספריות, כגון ספירת דם, יש לשמור את המספרים המלאים.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י ך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- שמירת נתונים במרפאה וטרינרית		מס' נוהל: 104.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:	עמוד 4 מתוך 4

- ז. ממצאים מבדיקות נלוות אחרות כגון צילומי רנטגן, אולטרה-סאונד, א.ק.ג., אנדוסקופיה וכד'.
- ח. מומלץ: אבחנה או רשימת אבחנה מבדלת.
- ט. טיפול: תרופתי: סוג התרופה, מינון, אופן המתן, משך הטיפול.
- כירורגי: סוג ההרדמה, סוג ההליך, ממצאים חריגים וסיבוכים שהופיעו.
- י. הוראות ללקוח לגבי טיפול בבית ו/או הצורך בביקור חוזר.
- יא. הפנייה לרופא וטרינר אחר.

4. ארכיון

- א. מומלץ כי תיקי נתונים ישמרו לתקופה של שלוש שנים לפחות מיום הביקור האחרון במרפאה.
- ב. בעקבות מוות של בעל חיים, מומלץ לשמור הנתונים לתקופה של שלושה חודשים לפחות.

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית		מס' נוהל: 105.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 1 מתוך 3		

שם הנוהל

השתלמות מקצועית

מס' 105.01

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	20.12.09
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית		מס' נוהל: 105.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 2 מתוך 3		

ה ג ד ר ו ת

רופא וטרינר: כהגדרתו בחוק הרופאים הווטרינרים התשנ"א-1991, ומי שעוסק ברפואת חיות מחמד.

בעלים של בעל חיים: אדם המחזיק בעל חיים בביתו או בחצרו, ודואג לצרכיו באופן קבוע. בעלים ייחשב גם מי שמסר באופן זמני את בעל החיים לצד שלישי, למען ידאג לצרכיו השוטפים לתקופה מסוימת. גילו של בעלים של בעל חיים לא יפחת מ-16 שנים, ובמקרה של כלב מסוכן, מ-18 שנים.

לקוח: אדם הפונה עם בעל חיים לרופא וטרינר לקבלת שירות.

בעל חיים ללא בעלים: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ושאינו נושא כל סימון.

בעל חיים אובד: בעל חיים שנמצא ברשות הרבים ונושא סימן המאפשר זיהוי, כגון קעקוע, שבב אלקטרוני או תווית שמית.

טיפול חירום: טיפול הנדרש להצלת חיים במקרה של סכנת מוות מיידי, או טיפול הנדרש באופן דחוף לשם מניעת הידרדרות קשה במצב בעל החיים, וכן טיפול להקלת כאב חזק ו/או סבל עז. הצורך בהגשת הטיפול ואופיו נתון לשיקול דעתו המקצועית של הרופא הווטרינר.

אשפוז: השהיית בעל חיים במרפאה וטרינרית לצורך טיפול, אבחון, או מעקב רפואי.

מחלה מידבקת: מחלה שהגורם שלה עובר מבעל חיים אחד לשני באופן ישיר באמצעות הפרשות הגוף, או באמצעות חפצים שזוהמו ע"י הגורם ובעל החיים השני בא איתם במגע ישיר.

שם	תפקיד	תאריך
כותב:	ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד 20.12.09
מאשר:	ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים 20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל: נהלים מקצועיים לרופאים וטרינרים לחיות מחמד- השתלמות מקצועית		מס' נוהל: 105.01
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01.01.2010	תאריך עדכון:
עמוד 3 מתוך 3		

הצורך בלימודי המשך

1. כל רופא וטרינר העוסק בטיפול בבעלי חיים חייב להתעדכן בחידושים המתפרסמים בנושאי עבודתו, וזאת על מנת שיוכל להעניק את הטיפול הטוב ביותר האפשרי.
2. השתלמויות מגבירות את היכולת ואת המיומנות של הרופא הווטרינר ובכך תורמות לסיפוק מקצועי רב יותר.
3. השתלמויות מעלות את רמת השרות המקצועי, לרווחת הלקוח ובעל החיים.

שיטות ללימודי המשך

1. קריאת עיתונות מקצועית.
2. קריאת ספרות מקצועית.
3. האזנה לקלטות או צפייה בסרטי וידאו.
4. לימודי המשך באמצעות האינטרנט.
5. סמינרים וכנסים.
6. קורסים.
7. סדנאות.
8. מבקר-אורח במרפאת מומחים.

ה מ ל צ ו ת

1. כל רופא וטרינר העוסק בעבודה קלינית במרפאה לחיות מחמד יעבור לימודי המשך בהיקף של 35 שעות לפחות מידי שנה. מתוך זה, לפחות 10 שעות בסמינרים או בכנסים. שיטות הלימוד, ספקי השירות ומאפיינים נוספים של הלימודים יפורסמו מראש על-ידי השירותים הווטרינריים.
2. רופאים וטרינרים העובדים גם בשטחים קליניים אחרים יקצו שעות לימוד נוספות כנדרש.
3. מומלץ לשמור את פרטי ההשתלמויות כאסמכתא.

שם	ת פ ק י ד	ת א ר י כ
כותב:	ד"ר א. בור	יו"ר ועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד 20.12.09
מאשר:	ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים 20.12.09

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010	תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 1 מתוך 5

שם הנוהל:

כירורגיה

מס'

106.01

שם	תפקיד	תאריך	
כותב: ד"ר א. בור	יו"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010	
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	09/06/2010	

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם:	תאריך עדכון:	עמוד 2 מתוך 5
	01/01/2010	09/06/2010	

כירורגיה זעירה: פעולה ניתוחית פשוטה המבוצעת באלחוש מקומי בלבד

כירורגיה

מיקום

1. ניתוחים יש לבצע רק בתחומי מתקן וטרינרי, המצויד לכירורגיה באופן כללי, ולסוג הניתוח באופן ייחודי.
2. ניתוחים הנערכים בהרדמה מלאה יתבצעו רק במתקן המצויד במכשור הרדמה כנדרש (ראה/י פרק הרדמה- מכשור).
3. יוצאים מן הכלל הם פעולות של כירורגיה זעירה, והליך כירורגי ואפילו מורכב הנדרש מיידית לשם הצלת חיים, שאותם מותר לבצע מחוץ לתחומי מתקן וטרינרי מתאים.

חדר הניתוח

1. מומלץ להקצות במרפאה חדר נפרד לביצוע ניתוחים סטריליים בלבד.
2. במידת האפשר, יש להפריד מקום לביצוע ניתוחים הדורשים רמת סטריליות גבוהה (כגון ניתוחים אורתופדיים וכניסה לחללי גוף) ("חדר הניתוח הסטרילי") ממקום לביצוע ניתוחים ברמת זיהום גבוהה (Dirty/ Infected) (כגון טיפול באבצסים).
3. מומלץ שהכניסה לחדר הניתוח הסטרילי תהיה רק עם "בגדי ניתוח" (בגדים נקיים הנלבשים רק לפני הניתוח), כיסויי ראש, נעליים או כיסויי נעליים, ומסיכה.
4. יש להקפיד על ניקוי שוטף של חדר הניתוח ובמיוחד של המשטחים האופקיים הצוברים אבק (כגון מנורת הניתוח).
5. מומלץ לדאוג לתאורה ואספקת חשמל שיהיו פעילים בזמן הפסקת חשמל.

ציוד חדר הניתוח

1. שולחן הניתוח - עשוי מפלדת אל-חלד והוא בעל אפשרות להתאמת גובה וכדאי גם זווית הטיה.
2. שולחן ציוד - עשוי מפלדת אל-חלד. ניתן לשנות את גובהו וכן לגלגלו ממקום למקום.
3. תאורת ניתוח - ממוקמת כ- 1 מטר משדה הניתוח בעוצמה של 1600-6600 foot candles.
4. מומלץ Suction ו - Electrosurgical unit.

סטריליות- כללי

יש לבצע ניתוחים ברמת סטריליות גבוהה בהתאם לסוג הניתוח ואין להסתמך על טיפול אנטיביוטי כאמצעי לכפר על רמת סטריליות נמוכה. יש לנקוט בכללי סטריליות (כגון עיקור הכלים) גם בניתוחים באזורים מזוהמים, למניעת זיהום נוסף ממיקרואורגניזמים הנמצאים במרפאה.

הכנת הכלים

1. בניתוח, יש להשתמש אך ורק בכלי ניתוח שעברו עיקור (סטריליזציה).
2. העיקור המומלץ הינו באוטוקלב אדים.
3. "עיקור קר" (שימוש בתמיסות אנטיספטיות) אינו מומלץ לחיטוי כלים המשמשים בחללי הגוף.

שם	תפקיד	תאריך
כותב:	ד"ר א. בור	09/06/2010
מאשר:	ד"ר מ. חיימוביץ	09/06/2010

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010	תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 3 מתוך 5

4. יש לנקות את כל הכלים מלכלוך עוד לפני העיקור.
5. אין להשתמש באותו סט כלים סטרילי ליותר ממנות אחד.
6. בניתוח בו יש שלב ראשוני מזהם, מומלץ להחליף לסט סטרילי אחר לפני התחלת השלב הנקי.
7. יש לשים לב לזמן תפוגת הסטריליות של הכלים על-פי מקום האחסון ואיכות העטיפה (נספח א').

הכנת הפציינט

1. רצוי לבצע את הכנת הפציינט במקום שונה מחדר הניתוח.
2. לפני ביצוע הניתוח יש לגלח (מומלץ בעזרת מכונת גילוח) את אזור הניתוח כולל שוליים רחבים מסביב.
3. חיטוי האזור המגולח מומלץ ע"י שפשוף ("scrub") בחומר אנטיספטי (כגון: פולידין או כלורקסידין) המכיל סבון. זמן החיטוי המומלץ הוא 3 דקות לפחות. לסיום חוזרים על הפעולה עם חומר אנטיספטי ללא סבון (כגון אלקוהול 70%).
4. הנחת בדים סטריליים ("draping") לכיסוי האזורים שאינם מגולחים ומחוטאים בגוף החיה. מומלץ להשתמש בבדים תקינים עם אריגה צפופה, או בכיסויים חד פעמיים המוצמדים לגוף בעל החיים.
5. יש לזכור כי בדים אינם אטימים למים, ולכן בניתוחים בהם יש סיכוי להרטבה משמעותית, כדאי להוסיף שכבה אטימה למים. בניתוחים בעלי רמת סיכון זיהומי גדול (כגון ניתוחים אורתופדיים) יש אפשרות להשתמש באמצעים נוספים, לבידוד איזור הניתוח, כגון שימוש ביריעות פלסטיק שקוף שמודבק לעור.

הכנת המנתח והצוות

1. באזור חדר הניתוח יש ללבוש בגדים שאינם משמשים למטרה אחרת. מומלץ גם כיסוי ראש, מסכה וכיסויי נעליים.
2. ניקוי ידי המנתח: יש לסבן את הידיים עד למעל מגובה המרפק בתמיסה אנטיספטית. מקובל להשתמש במברשת. זמן כולל לניקוי הידיים כ- 5 דקות לפעם ראשונה ביום.
3. מומלץ להשתמש בחלוקים סטריליים במיוחד בניתוחים עם רמת סטריליות גבוהה או בכניסה לחללי הגוף.
4. יש להשתמש בכפפות סטריליות חד-פעמיות.

מיומנות המנתח

על הרופא האחראי להיות בקי בביצוע הפרוצדורה שלפניו. בפרוצדורות שאינן לפי יכולתו מומלץ להפנות את המקרה למנתח מיומן. במידה והרופא המנתח נקלע, במהלך ניתוח, לסיטואציה ניתוחית מורכבת עבורו, מומלץ, במידת האפשר, לעצור את מהלך הניתוח ולסיימו בהזדמנות אחרת ע"י מנתח מיומן.

מהלך הניתוח

1. המנתח: הניתוח יבוצע ע"י רופא וטרינר "סטרילי".
2. כל הנמצאים בחדר הניתוח צריכים להיות בקיאים בנוהלי שמירת כללי הסטריליות בחדר הניתוח בהתאם לתפקידם.
3. "עוזר לא סטרילי": באזור חדר הניתוח רצוי להיעזר באדם שאינו "סטרילי", לצורך פתיחה והגשת כלים, חוטים וכל עזרה לא סטרילית לפי הצורך. אפשר שאדם זה יהיה גם האחראי על ההרדמה (ראה/י פרק הרדמה- כוח אדם).

שם	תפקיד	תאריך
כותב: ד"ר א. בור	י"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010
מאשר: ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	09/06/2010

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם: 01/01/2010	תאריך עדכון: 09/06/2010	עמוד 4 מתוך 5

4. "עוזר סטרילי": בניתוחים מורכבים מומלץ להיעזר בעוזר שעבר, בדומה למנתח, הכנה סטרילית כנדרש. העוזר חייב להיות בקי בנוהלי שמירת הסטריליות.
5. "צופה": על הצופה לקבל תדריך התנהגות בחדר ניתוח. ככלל, מומלץ למעט במספר הצופים על מנת לצמצם סיכוני זיהום.

הטיפול בפציינט

1. שיכון כאבים: יש למנוע כאב וסטריס מבעל החיים, בזמן הניתוח ולאחריו. יש להשתמש במשככי כאבים סיסטמיים ו/או מקומיים, לפני הניתוח ואחריו, בהתאם לרמת הכאב המצופה. ניתוחים באלחוש מקומי יש להגביל לאזורים חיצוניים בלבד.
2. ניטור וטיפול:
 - א. בזמן הניתוח יש לנטר את מצב הפציינט, נשימה ולב, בהתאם לכללי הניטור בהרדמה כללית (ראה/י פרק הרדמה- ניטור).
 - ב. בניתוחים ממושכים או במצבים בהם יש חשש לדימום משמעותי יש לשמור על "וריד פתוח" ולתת נוזלים בהתאם לצורך.
 - ג. בניתוחים עם סכנת איבוד דם רב, מומלץ להיות ערוכים למתן עירוי דם תוך כדי מהלך הניתוח.
 - ד. יש להקפיד על שמירת חום גוף וחימום במיוחד בבעלי חיים קטנים ובניתוחים ממושכים.
3. צמצום סיכונים: בניתוחים בחללי גוף מומלץ לספור את הפדים לפני הניתוח ואחריו, למנוע אפשרות השארתם בגוף הפציינט. רצוי להשתמש ב"פדים מסומנים", הנראים בצילום רנטגן.

הסבר לבעלים

לפני הניתוח:

יש להסביר לבעלים את מהות הניתוח, האופציות השונות והסיבוכים הפוטנציאליים הכרוכים בניתוח. מומלץ לפרט את מהלך ההחלמה, ביקורות, פרוצדורות נוספות (כגון החלפות חבישה, הוצאת פינים וכו') ופרוגנוזה צפויה.

אחרי הניתוח:

מומלץ לתאר בפני הבעלים את מהלך הניתוח ולמסור ממצאים ומסקנות אם ישנם. יש למלא דו"ח ניתוח בכרטסת המטופל. יש לפרט הוראות לטיפול והשגחה אחר-ניתוחית בזמן האשפוז.

אין לשחרר בעל חיים לאחר ניתוח לפני שמוודאים:

1. התאוששות מספקת מההרדמה (ראה/י פרק הרדמה- התאוששות)
 2. אי התפתחות סיבוכים אפשריים כתוצאה מהניתוח (כגון דימום).
- יש לצייד את הבעלים (ובמקרה של הפניה, את הרופא המפנה) במידע מפורט לגבי המשך הטיפול בבית וזמני הביקורות הנדרשים.
- מומלץ לפרט מהם הסימנים המחייבים פנייה דחופה למרפאה או למרכז חירום זמין לאחר הניתוח, ומהם הביקורות והפרוצדורות הנלוות בהמשך הטיפול.

שם	תפקיד	תאריך	כותב:
ד"ר א. בור	י"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010	
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הווטרינריים	09/06/2010	מאשר:

השירותים הוטרנריים ובריאות המקנה

שם נוהל:		מס' נוהל: 100.01	
עדכון מס': 01	תאריך נוהל קודם:	תאריך עדכון:	עמוד 5 מתוך 5
01/01/2010	09/06/2010		

נספח א': זמנים לאחסון בטוח של אריזות מעוקרות

עטיפה	ארון סגור	ארון פתוח
שכבה אחת (כפולה) של בד	שבוע	יומיים
שתי שכבות (כפולות) של בד	7 שבועות	3 שבועות
שכבה אחת של ניר קרפ	לפחות 8 שבועות	3 שבועות
שכבה אחת של כותנת pima מעל שכבה אחת (כפולה) של בד		8 שבועות
שכבה אחת של ניר קרפ מעל שכבה אחת (כפולה) של בד		10 שבועות
שקיות ניר ופלסטיק שקוף שנאטמות בחום		לפחות שנה

נספח ב': הנחיות לגבי הליכים כירורגיים מסוימים

עיקור

- עיקור היא פעולה כירורגית בה נכרתות השחלות.
- בכלבים ובחתולים, אפשר אך אין חובה להסיר גם את הרחם, פרט למקרים של חשד לפתולוגיה של הרחם או להיריון, שאז כריתת הרחם הינה חובה.
- הליכים נוספים עשויים להיכלל בקטגוריה של "ניתוח עיקור", אך אם הרופא הוטרנר בחר באחד מאלו, הוא חייב ליידע את הלקוח על כוונתו לפני ביצוע הניתוח, ולהסביר לו את המשמעויות הרפואיות במלואן:
 - הסרת שחלה אחת והשארה של השנייה במקומה.
 - הסרת השחלות והשתלה של שחלה או פיסת שחלה במקום אחר בגוף.
 - קשירה או ניתוק דו-צדדי של צינורית הביציות.
- במידה והרופא הוטרנר תכנן להסיר את 2 השחלות אך מצא רק אחת, עליו לדווח על כך ללקוח לאחר תום הניתוח, ולתעד עובדה זו בכרטיס הטיפול של בעל החיים, כולל את הצד (ימין או שמאל) של השחלה שלא נמצאה.

סירוס

- סירוס היא פעולה בה נכרתים 2 האשכים.
- קשירה או ניתוק של צינורית הזרע עשויים להיכלל בקטגוריה של "ניתוח סירוס", אך אם הרופא הוטרנר בחר באחד מאלו, הוא חייב ליידע את הלקוח על כוונתו לפני ביצוע הניתוח ולהסביר לו את המשמעויות הרפואיות במלואן.
- במידה ואשך אחד או שניהם לא נמצאו בשק האשכים (אשך טמיר), וההליך הניתוחי לא הסתיים בהסרת 2 האשכים, חייב הרופא הוטרנר לדווח על כך ללקוח לאחר תום הניתוח, ולתעד עובדה זו בכרטיס הטיפול של בעל החיים, כולל את הצד (ימין או שמאל) של האשך שלא נמצא.

שם	תפקיד	תאריך
ד"ר א. בור	י"ר וועדה לקביעת נהלים/חיות מחמד	09/06/2010
ד"ר מ. חיימוביץ	מנהל השירותים הוטרנריים	09/06/2010